Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2024/4775

2024 7 29

EUROPOS SISTEMINĖS RIZIKOS VALDYBOS REKOMENDACIJA

2024 m. birželio 11 d.

kuria iš dalies keičiama Rekomendacija ESRV/2015/2 dėl makroprudencinės politikos priemonių tarptautinio poveikio vertinimo ir savanoriško abipusiškumo

(ESRV/2024/2)

(C/2024/4775)

EUROPOS SISTEMINĖS RIZIKOS VALDYBOS BENDROJI VALDYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą ([1]), ypač į jos IX priedą,

atsižvelgdama į 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1092/2010 dėl Europos Sąjungos finansų sistemos makrolygio rizikos ribojimo priežiūros ir Europos sisteminės rizikos valdybos įsteigimo ([2]), ypač į jo 3 ir 16–18 straipsnius,

atsižvelgdama į 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų priežiūros, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2002/87/EB ir panaikinamos direktyvos 2006/48/EB bei 2006/49/EB ([3]), ypač į jos VII antraštinės dalies 4 skyriaus I skirsnį,

atsižvelgdama į 2011 m. sausio 20 d. Europos sisteminės rizikos valdybos sprendimą ESRV/2011/1, kuriuo patvirtinamos Europos sisteminės rizikos valdybos darbo tvarkos taisyklės ([4]), ypač į jo 18–20 straipsnius,

kadangi:

(1) siekiant užtikrinti nacionalinių makroprudencinės politikos priemonių veiksmingumą ir nuoseklų taikymą, priemonėms, kurioms negalioja privalomas pripažinimas pagal Sąjungos teisę, svarbu savanoriškai taikyti abipusiškumo principą. Nepripažinimo atveju makroprudencinė priemonė, kurios buvo imtasi vienoje valstybėje narėje, taikoma tik toms kredito įstaigoms, kurioms ta valstybė narė išdavė veiklos leidimą. Taip kredito įstaigoms gali atsirasti galimybių apeiti priemonę imantis tarpvalstybinio tiesioginio skolinimo arba skolinant per filialus. Nacionalinių makroprudencinės politikos priemonių pripažinimas gali užkirsti kelią reglamentavimo veiksmingumo „nutekėjimui“ ir reglamentavimo arbitražui, taip pat iškreipiamajam poveikiui konkurencijai, kuris atsirastų taikant skirtingus makroprudencinius reikalavimus, susijusius su tomis pačiomis pozicijomis, priklausomai nuo kredito įstaigos įsisteigimo vietos;

(2) Europos sisteminės rizikos valdybos rekomendacijoje ESRV/2015/2 ([5]) nustatyta makroprudencinės politikos priemonių savanoriško abipusiškumo sistema siekiama užtikrinti, kad visos vienoje valstybėje narėje aktyvuotos pozicijomis grindžiamos makroprudencinės politikos priemonės būtų abipusiškai taikomos kitose valstybėse narėse;

([1]) OL L 1, 1994 1 3, p. 3.
([2]) OL L 331, 2010 12 15, p. 1.
([3]) OL L 176, 2013 6 27, p. 338.
([4]) OL C 58, 2011 2 24, p. 4.
([5]) 2015 m. gruodžio 15 d. Europos sisteminės rizikos valdybos rekomendacija ESRV/2015/2 dėl makroprudencinės politikos priemonių tarptautinio poveikio vertinimo ir savanoriško abipusiškumo (OL C 97, 2016 3 12, p. 9).

(3) 2024 m. kovo 12 d. *Banca d'Italia*, veikdamas kaip paskirta institucija pagal Direktyvos 2013/36/ES 133 straipsnį, pranešė Europos sisteminės rizikos valdybai (ESRV) apie savo ketinimą nustatyti sektorinę sisteminės rizikos rezervo normą pagal tos direktyvos 133 straipsnio 9 dalį, siekiant stiprinti Italijos bankų sektoriaus atsparumą su kredito ciklu nesusijusiems sukrėtimams ir taip didinti jo pajėgumus padengti nuostolius ir remti paskolų teikimą ekonomikai. Sisteminės rizikos rezervo norma bus taikoma veiklos leidimą Italijoje gavusioms kredito įstaigoms. Nuo 2024 m. gruodžio 31 d. 0,5 % sisteminės rizikos rezervo norma bus taikoma visoms kredito rizikos pozicijoms ir sandorio šalies kredito rizikos pozicijoms Italijoje. Nuo 2025 m. birželio 30 d. norma padidės iki 1 %. Sisteminės rizikos rezervo norma bus peržiūrima ne rečiau kaip kas dvejus metus;

(4) 2024 m. kovo 12 d. *Banca d'Italia*, veikdamas kaip paskirta institucija pagal Direktyvos 2013/36/ES 133 straipsnį, pagal tos direktyvos 134 straipsnio 5 dalį pateikė ESRV prašymą rekomenduoti abipusiškai taikyti pirmiau minėtą makroprudencinės politikos priemonę individualiai ir konsoliduotai;

(5) makroprudencinių kapitalo pakankamumo reikalavimų, kuriuos individualiai ir konsoliduotai aktyvavo kitų valstybių narių institucijos, abipusiškumas, nepaisant to, ar atitinkamos pozicijos turimos patronuojamosiose įmonėse ar filialuose, ir ar jos atsiranda dėl tarpvalstybinio tiesioginio skolinimo, padeda riboti reglamentavimo veiksmingumo „nutekėjimą" ir reglamentavimo arbitražą, kovoti su sistemine rizika ir taip skatina bendrą makroprudencinės politikos veiksmingumą užtikrinant, kad padidėjusi rizika būtų pašalinta ne tik sisteminį rizikos rezervą nustačiusioje valstybėje narėje, bet ir kitose valstybėse narėse, kuriose bankų grupėms kyla ši padidėjusi rizika. Todėl pripažinimu taip pat turėtų būti siekiama užtikrinti, kad bankų grupės, kurioms kyla ta sisteminė rizika, būtų pakankamai atsparios. Todėl iš sprendimo pripažinti kitų valstybių narių makroprudencines priemones kylantys makroprudenciniai kapitalo pakankamumo reikalavimai iš esmės turėtų būti taikomi individualiai ir konsoliduotai;

(6) siekdamos pripažinti Italijos sisteminės rizikos rezervo normą, kaip prašė *Banca d'Italia*, atitinkamos kitos valstybės narės kompetentingos ir (arba) paskirtos institucijos gali nustatyti sisteminės rizikos rezervo normą pagal Direktyvos 2013/36/ES 134 ir 133 straipsnius;

(7) pagal Direktyvos 2013/36/ES 134 straipsnio 1 dalį Italijos sisteminės rizikos rezervo normos, apie kurią pranešta, pripažinimas kitose valstybėse narėse būtų taikomas Italijoje esančioms institucijų, kurios gavo veiklos leidimą abipusiškumą taikančiose valstybėse narėse, pozicijoms;

(8) pagal Direktyvos 2013/36/ES 134 straipsnio 4 dalį sisteminės rizikos rezervo normą galima taikyti individualiai, pusiau konsoliduotai arba konsoliduotai. Todėl kitos valstybės narės nustatytos sisteminės rizikos rezervo normos pripažinimas apima galimybę sisteminės rizikos rezervo normą visoms pozicijoms taikyti konsoliduotai (įskaitant pozicijas, turimas kitoje valstybėje narėje esančiose patronuojamosiose įmonėse);

(9) nukrypimas nuo bendrojo požiūrio, pagal kurį pripažinta Italijos makroprudencinės politikos priemonė taikoma individualiai ir konsoliduotai, tam tikrais atvejais gali būti pateisinamas, pavyzdžiui, kai priemonę abipusiškai taikančios institucijos mano, kad ta sisteminė rizika jau yra pakankamai ir tinkamai sumažinta galiojančiais makroprudenciniais ar mikroprudenciniais reikalavimais, kurie taikomi valstybėje narėje, kurioje yra konsoliduota bankų grupė;

(10) ESRV rekomendacijoje ESRV/2015/2, kuri iš dalies pakeista Rekomendacija ESRV/2017/4 ([6]), rekomenduojama, kad atitinkama institucija, kuri aktyvuoja makroprudencinės politikos priemonę, pateikdama ESRV abipusiškumo prašymą, turėtų pasiūlyti reikšmingumo ribą, žemiau kurios individualaus finansinių paslaugų teikėjo nustatytos makroprudencinės rizikos pozicija jurisdikcijoje, kurioje atitinkama aktyvuojanti institucija taiko makroprudencinės politikos priemonę, gali būti laikoma nereikšminga. ESRV gali rekomenduoti kitą ribą, jei mano esant būtina;

([6]) 2017 m. spalio 20 d. Europos sisteminės rizikos valdybos rekomendacija ESRV/2017/4, kuria iš dalies keičiama Rekomendacija ESRV/2015/2 dėl makroprudencinės politikos priemonių tarptautinio poveikio vertinimo ir savanoriško abipusiškumo (OL C 431, 2017 12 15, p. 1).

(11) atsižvelgdama į Italijos prašymą, kad kitos valstybės narės abipusiškai taikytų priemonę ir siekdama užkirsti kelią neigiamoms tarpvalstybinėms pasekmėms dėl reglamentavimo veiksmingumo „nutekėjimo“ ir reglamentavimo arbitražo, kurios galėtų atsirasti dėl makroprudencinės politikos priemonės, kuri bus taikoma Italijoje, įgyvendinimo, ESRV bendroji valdyba nusprendė įtraukti šią priemonę į makroprudencinės politikos priemonių, kurias rekomenduojama abipusiškai taikyti pagal Rekomendaciją ESRB/2015/2, sąrašą. ESRV bendroji valdyba taip pat nusprendė rekomenduoti konkrečiai įstaigai nustatytą 25 mlrd. EUR reikšmingumo ribą. Atitinkamos priemonę abipusiškai taikančios institucijos gali atleisti įstaigas nuo sisteminės rizikos rezervo reikalavimo, jei atitinkamos jų pozicijos neviršija 25 mlrd. EUR. Priemonė, kuri turi būti priimta pripažįstant Italijos sisteminės rizikos rezervo normą, apie kurią pranešta, taip pat turėtų būti taikoma konsoliduotai, todėl pozicijų, kurios turimos filialuose, atsiranda dėl tarpvalstybinio tiesioginio skolinimo ir turimos patronuojamosiose įmonėse, suma turėtų būti įvertinta atsižvelgiant į reikšmingumo ribą;

(12) todėl reikėtų atitinkamai iš dalies pakeisti Rekomendaciją ESRV/2015/2,

PRIĖMĖ ŠIĄ REKOMENDACIJĄ:

Daliniai pakeitimai

Rekomendacija ESRV/2015/2 iš dalies keičiama taip:

1. 1 skirsnio C rekomendacijos 1 dalis iš dalies keičiama įtraukiant šią priemonę:

„Italija:

— visoms Italijoje esančioms kredito rizikos pozicijoms ir sandorio šalies kredito rizikos pozicijoms 0,5 % sisteminės rizikos rezervo normą, taikomą nuo 2024 m. gruodžio 31 d. iki 2025 m. birželio 29 d.; visoms Italijoje esančioms kredito rizikos pozicijoms ir sandorio šalies kredito rizikos pozicijoms iki 1 % padidintą sisteminės rizikos rezervo normą, taikomą nuo 2025 m. birželio 30 d.“

2. Priedas iš dalies keičiamas remiantis šios rekomendacijos priedu.

Priimta Frankfurte prie Maino 2024 m. birželio 11 d.

ESRV bendrosios valdybos vardu
ESRV sekretoriato vadovas
Francesco MAZZAFERRO

PRIEDAS

Rekomendacijos ESRV/2015/2 priedas iš dalies keičiamas įtraukiant šią priemonę:

„**Italija:**

visoms Italijoje esančioms kredito rizikos pozicijoms ir sandorio šalies kredito rizikos pozicijoms 0,5 % sisteminės rizikos rezervo norma, taikoma nuo 2024 m. gruodžio 31 d. iki 2025 m. birželio 29 d.; visoms Italijoje esančioms kredito rizikos pozicijoms ir sandorio šalies kredito rizikos pozicijoms iki 1 % padidinta sisteminės rizikos rezervo norma, taikoma nuo 2025 m. birželio 30 d.

I. Priemonės aprašymas

1. Italijos priemonę, taikomą pagal Direktyvos 2013/36/ES 133 straipsnį, sudaro sisteminės rizikos rezervo taikymas individualiai ir konsoliduotai Italijoje esančioms visų Italijoje veiklos leidimą gavusių kredito įstaigų kredito rizikos pozicijoms ir sandorio šalies kredito rizikos pozicijoms.

2. 0,5 % sisteminės rizikos rezervo norma bus taikoma nuo 2024 m. gruodžio 31 d., o nuo 2025 m. birželio 30 d. bus padidinta iki 1 %.

II. Abipusiškumas

3. Atitinkamoms priemonę abipusiškai taikančioms institucijoms rekomenduojama abipusiškai taikyti Italijos priemonę taikant ją Italijoje esančioms bankų kredito rizikos pozicijoms ir sandorio šalies kredito rizikos pozicijoms. Priemonė gali būti abipusiškai taikoma pagal šią COREP informacijos teikimo sritį: geografinis pozicijų suskirstymas pagal įsipareigojančiojo asmens įsisteigimo vietą, su Italijos gyventojais susijusių pozicijų suma, nurodyta COREP C 09.01 lentelės 90 stulpelio 170 eilutėje ir COREP C 09.02 lentelės 125 stulpelio 150 eilutėje.

4. Atsižvelgiant į *Banca d'Italia* prašymą, rekomenduojama, kad atitinkamos institucijos Italijos priemonę abipusiškai taikytų individualiai ir konsoliduotai.

5. Jei jų jurisdikcijoje negalima įgyvendinti tokios pačios makroprudencinės politikos priemonės, atitinkamoms institucijoms rekomenduojama pasikonsultavus su ESRV taikyti makroprudencinės politikos priemonę, kurią galima įgyvendinti jų jurisdikcijoje ir kurios poveikis panašiausias į pirmiau nurodytos priemonės, kurią rekomenduojama abipusiškai taikyti. Tai gali apimti Direktyvos 2013/36/ES VII antraštinės dalies 2 skyriaus IV skirsnyje nustatytų priežiūros priemonių ir įgaliojimų priėmimą.

6. Atitinkamoms institucijoms rekomenduojama užtikrinti, kad:

   a) nuo 2024 m. gruodžio 31 d. iki 2025 m. birželio 29 d. būtų taikoma ir laikomasi abipusiškumo priemonės, kurios norma yra 0,5 %;

   b) nuo 2025 m. birželio 30 d. būtų taikoma ir laikomasi abipusiškumo priemonės, kurios norma yra 1 %.

III. Reikšmingumo riba

7. Priemonę papildo konkrečiai įstaigai nustatyta reikšmingumo riba, pagrįsta Italijoje esančiomis pozicijomis. Priemonę abipusiškai taikančios atitinkamos institucijos kredito įstaigoms gali netaikyti sisteminės rizikos rezervo reikalavimo tol, kol jų atitinkamos pozicijos neviršija 25 mlrd. EUR reikšmingumo ribos, t. y. apytiksliai 1 % visų Italijoje esančių kredito rizikos pozicijų ir sandorio šalies kredito rizikos pozicijų. Siekiant nustatyti atitinkamas pozicijas, kurios turėtų būti įtrauktos apskaičiuojant pozicijas, kurios vertinamos atsižvelgiant į reikšmingumo ribą, atitinkamos institucijos turėtų atsižvelgti bent jau į šias į COREP informacijos teikimo sritį įtrauktas pozicijas: geografinis pozicijų suskirstymas pagal įsipareigojančiojo asmens įsisteigimo vietą, su Italijos gyventojais susijusių pozicijų suma, nurodyta COREP C 09.01 lentelės 10 stulpelio 170 eilutėje ir COREP C 09.02 lentelės 10 stulpelio 150 eilutėje.

8. Visos filialuose turimos ir dėl tarpvalstybinio tiesioginio skolinimo atsirandančios pozicijos ir patronuojamosiose įmonėse turimos pozicijos turėtų būti įtrauktos apskaičiuojant pozicijas, kurios vertinamos atsižvelgiant į reikšmingumo ribą.

9. Vadovaujantis Rekomendacijos ESRV/2015/2 2 skirsnio 2 dalies 1 punktu, 25 mlrd. EUR reikšmingumo riba yra rekomenduojama maksimali riba. Atitinkamos abipusiškumą taikančios institucijos vietoj rekomenduotos ribos gali nustatyti žemesnę ribą savo jurisdikcijoje, kai tinkama, arba priemonę abipusiškai taikyti be jokios reikšmingumo ribos. Nustatydamos reikšmingumo ribą, atitinkamos institucijos turėtų atsižvelgti į kiekvieno individualaus finansinių paslaugų teikėjo nustatytos makroprudencinės rizikos poziciją Italijoje ir įvertinti, ar ją galima laikyti nereikšminga.

10. Jeigu nėra valstybėse narėse veiklos leidimą gavusių kredito įstaigų, turinčių reikšmingų pozicijų Italijoje, atitinkamų valstybių narių atitinkamos institucijos pagal Rekomendacijos ESRV/2015/2 2 skirsnio 2 dalies 1 punktą gali nuspręsti abipusiškai netaikyti Italijos priemonės. Šiuo atveju atitinkamos institucijos turėtų stebėti pozicijų reikšmingumą ir joms rekomenduojama abipusiškai taikyti Italijos priemonę, kai kredito įstaiga peržengia rekomenduojamą reikšmingumo ribą.“